

Z ČASA NAMENJA

dve vrsti
jeze

UREDNIKOVA BELEŽKA

Marvin Moore

se znamo jeziti?

skreno priznanje: Ko sem pred nekaj leti zapeljal na levi pas avtocestnega odseka v obnovi, me je po desni strani z veliko hitrostjo prehitel avtomobil in ostro zavil pred mene, tako da je skoraj podrgnil moje vozilo. V trenutku mi je zavrelo. *Bil sem nor!* Prilepil sem se mu na zadek in vozil tesno za njim vse do konca obnovitvenega odseka.

Neumno? Vsekakor! To se imenuje cestna pobesnelost. Zato razmišljamo o jezi kot o negativnem čustvu.

Pa vendar nam je ob stvarjenju Bog dal sposobnost, da se jezimo. Ustvaril nas je tako, ker nas pravilno uporabljena jeza lahko obvaruje pred zlorabo drugih in nas spodbudi, da posredujemo, kadar je nekdo zlorabljen. Brez sposobnosti, da se jezimo, bi bili kakor mačka, ki mirno spi na kavču, medtem ko moški pretepa svojo ženo.

Verjamem, da boste z zanimanjem prebrali članek Tammy Darling, ki se začne na strani 20.

P.S.: Iz omenjene izkušnje sem se naučil skrbneje nadzorovati svoja čustva med vožnjo. ☺

Z ČASA

ZNAMENJA

ISSN 1580-223X
izhaja polletno
vse pravice pridržane

Urednik: Zmago Godina
Slika na naslovnici: Brauns – iStock
Znamenja časa
Njegoševa 15
1000 Ljubljana
e-mail: info@sbz.si

naslovnica

20 Dve vrsti jeze

Po navadi mislimo, da je jeza nekaj slabega. Pa vendar obstaja tudi dobra vrsta jeze.

članki

6 Je sobota izbirna?

Ali neprijetnosti s posvečevanjem opravičujejo preziranje sobote?

12 Kakšen bo Jezusov drugi prihod?

Sveto pismo veliko govori o tem.

17 Nepričakovan preobrat

Prekletstvo lahko postane blagoslov.

26

26 Nedelja v Novi zavezi

Ali Sveto pismo dokazuje spremembo dneva počitka?

32 Pomembnost vejice

Ali so Jezusove besede na križu narobe razlagane?

40 Nepričakovana rešitev

32

kolumne

4 Religija v novicah

18 Vprašanje zdravja

Z zdravo prehrano nad tesnoba in depresijo.

38 Vaša svetopisemska vprašanja

Revija Znamenja časa želi bralcem zagotoviti relevanten material – novice, nasvete in članke, ki jim bodo v sodobni družbi pomagali k polnosti življenja in jih izpolnili z radostjo in upanjem.

Z ČASA ZNAMENJA

Svetopisemska besedila so vzeta iz Standardnega prevoda Svetega pisma. Copyright © Društvo Svetopisemska družba Slovenije 1996, z dovoljenjem. Besedila z oznako EKU so iz ekumenske izdaje iz leta 1987. Besedila z oznako CHR so po Chrsakovem prevodu. Vse slike, kjer ni posebej označeno: © 2020 iStock

NAVEDENO

“Ne prihajam iz sovraštva, prihajam iz ljubezni.”

Evangelist Franklin Graham v komentarju na odločitev osmih prizorišč širom Združenega kraljestva, ki so mu bila sprva pripravljena dati v najem prostore in opremo za njegova evangelistična srečanja, pozneje pa so mu jih odrekla zaradi pritiska skupnosti LGBTQ.

—Morning Star News

Moralna vprašanja, ki so za Američane sprejemljiva

FREPIK

VIR: The Gallup Organization

Koronavirus hrabri kristjane

Kristjani v Wuhanu, epicentru izbruha okužb s COVID-om 19, koristijo nadlogo epidemije kot osnovo pričanja za Kristusa. Podeljujejo obrazne maske, se predstavljajo kot kristjani in mimo-idočim oznanjajo veselo sporočilo o rešitvi po Kristusu. Ker tudi sami nosijo maske, je njihova identiteta zaščitena pred strogimi vladnimi pogledi. Poročevalka Christian Broadcast News Asia pravi, da je kriza povečala pripravljenost ljudi sprejeti sporočilo o Kristusu.

—Washington Examiner

Kitajska prepoveduje krščanske pogrebe

Kitajska vlada prepoveduje verske običaje in obrede na pogrebih, saj si prizadeva izkoreniniti krščanstvo in druge vere. Pri pogrebu ne morejo sodelovati duhovniki, družinski člani lahko le tiho berejo svetopisemska besedila in pojejo pesmi. Njihov namen je “znebiti se slabih pogrebnih navad in vzpostaviti znanstven, civiliziran in gospodaren način opravljanja pogrebov.” Vladni uradniki so prekinili pogreb v Wuhanu in prijeli hčerko pokojne, ki je molila. Izpustili so jo po dveh dneh, potem ko so njeno mater pokopali na ateistični način. Prepoved krščanskih pogrebov je še en vladni ukrep, s katerim si prizadevajo uskladiti vero s komunistično kitajsko kulturo.

—Christian Post

Graham ne more pridigati tukaj!

Franklin Graham, sin pokojnega Billy Grahama, je minulo poletje načrtoval srečanja v osmih mestih Združenega kraljestva. Toda konec januarja mu je kongresni center v Liverpoolu sporočil, da odpovedujejo njegov nastop, sčasoma pa so to storila še ostala prizorišča po državi. Odpovedi je v glavnem motiviralo nestrinjanje z Grahamovo izjavo, v kateri je nasprotoval homoseksualnim porokam in homoseksualnim odnosom.

Evangelistično združenje Billyja Grahama (BGEA) je tožilo nekatera od prizorišč in zahtevalo izpolnitev pogodb. "Neupoštevanje načel dobre vere in poštenega ravnanja, osnovano zgolj na namigovanju o iskreno izraženih verskih stališčih posameznika, je polno sovraštva ... in naj bo skrb zbujujoče za vsakogar, ki mu je resnično mar za svobodo govora in svobodno izražanja verozanja," je izjavil njihov govornik. —*New York Times, Christian Post*

Dijaki lahko delijo Biblije

Lani novembra so dijaki šole Mechanicsburg Area Senior High School v Pennsylvaniji med odmorom za kosilo delili Sveta pisma, ko so jim šolski uslužbenci to prepovedali. Šolski pravilnik dijakom prepoveduje deljenje verske in neverske literature v času pouka. Vznemirjeni starši so kontaktirali Neodvisni pravni center (ILC) v Harrisburgu, ki je zoper šolo podal prijavo zaradi kratenja ustavno zaščitene svobode govora. ILC je navedel: "Kadar dijaki vstopijo v državno šolo, ne izgubijo pravice do svobode govora." Šolski okraj se je strinjal s spremembo šolskega pravilnika. Prav tako bodo

plačali stroške odvetnika staršev. — *Christian Headlines*

Odpovedala se je otrok

Ko je muslimanka Sa'aada Hussein postala kristjanka, je na skrivaj brala Sveto pismo. Ko pa se je odločila prositi moža, da sme brati Sveto pismo, je on temu nasprotoval in povedal njeni družini o njeni odločitvi. Hussein je vedela, da jo bodo sorodniki verjetno ubili. Kljub temu da je bila dokaj uspešna v družinskem podjetju, je zapustila vse to kakor tudi svoja dva otroka, da bi lahko sledila Kristusu. Sedaj živi v neimenovanem, tajnem delu Somalije. —*Morning Star News*

A low-angle, close-up photograph of a person's legs from the knees down. They are wearing dark blue denim jeans with the cuffs rolled up and white sneakers with a thick, layered sole. The person is walking on a dark asphalt surface with a white painted line. The background is blurred, showing what appears to be a city street with buildings and a car. The overall color palette is cool, dominated by blues and greys.

je sobota

Za večino ljudi v naši zahodni kulturi je dan počitka nedelja, zato je lahko posvečevanje sedmega dne, sobote, povezano z nevšečnostmi.

Ali nas to opravičuje, da jo zanemarjamo?

MAYLAN SCHURCH

izbirna?

Pred nekaj časa so „Znamenja časa“ prejela elektronsko pošto. Avtorja bom poimenoval Miha, čeprav to ni njegovo resnično ime. Mihov zapis sem zaradi jasnosti in rdeče niti rahlo uredil. Zapisal je:

„Adventiste sem vedno spoštoval kot pozorne kristjane. Toda ekonomska realnost časa je mnoge od nas v tem sekularnem svetu prisilila k zanemarjanju sobotnega dne zaradi golega preživetja. Želim si, da bi vaša publikacija prepoznala to realnost, s katero se moramo mnogi

soočati, in zaradi katere se nam, po mojem mnenju, ne bi bilo treba počutiti krive.“

e-sporočilo za Abrahama?

Mar ne bi bilo lepo, če bi lahko potovala elektronska sporočila skozi čas in bi jih lahko poslali ljudem iz svetopisemskih časov? Vendar mislim, da če bi posredovali Mihovo elektronsko sporočilo Abrahamu, Mojzesu, Jožefu, Danielu in drugim dobro znanim svetopisemskim ljudem, bi prejeli veliko obrazkov

“

Daniel je bil bolj pripravljen umreti kakor prestopiti prvo Božjo zapoved o češčenju drugih bogov.

z dvignjenimi obrvmi. “Zmeden sem,” bi odgovorili. “Hočete reči, naj ne poslušamo Božje zapovedi, ker nam povzroča nevšečnosti?”

Veste, vse svetopisemske osebe, po katerih poimenujemo svoje otroke – Peter, Andrej, Pavel, Jakob, Janez, Samuel, Noe –, je Bog počastil, ker so storili ravno nasprotno. Uprli so se kulturi. Če je Bog rekel, naj nekaj naredijo oz. delajo, so verjeli in to tudi storili oz. delali. Boga so ubogali neglede na okoliščine – včasih celo za ceno lastnega življenja.

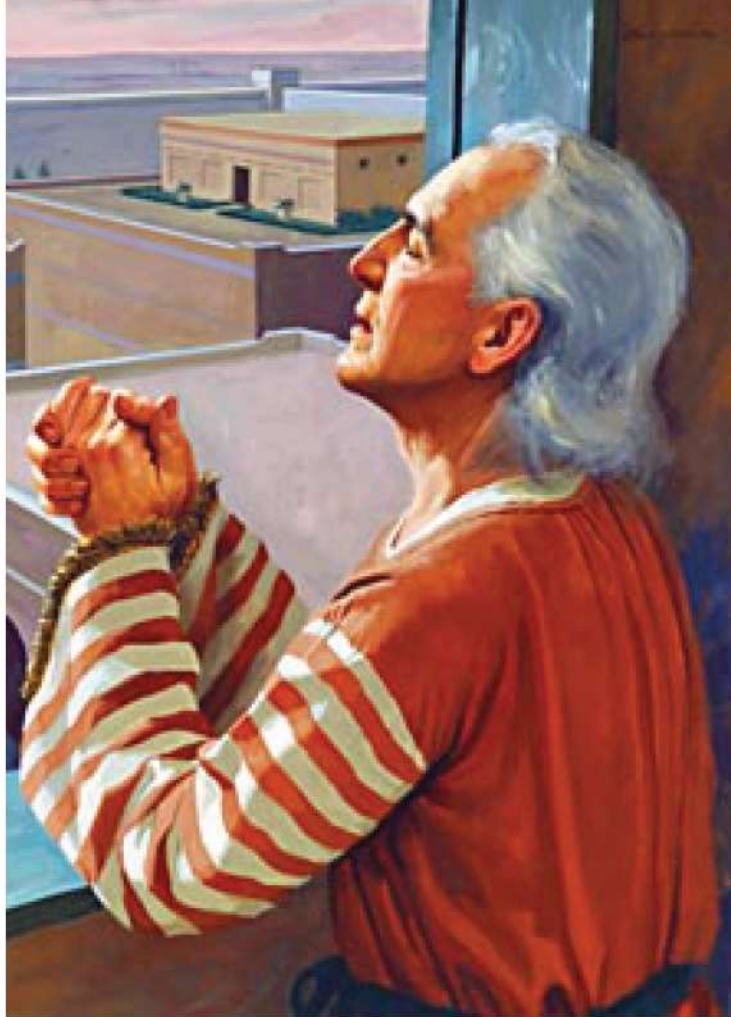
Pavel je na primer začel kot goreč terorist v slogu ISIS-a, preganjajoč kristjane. Ko pa je srečal Jezusa v siju nebeške svetlobe, je zamenjal stran in začel oznanjevati Jezusovo veselo novico, kljub kamenjanju drhali, zaporu in na koncu usmrtitvi.

Ali pa Jožef, ki je bil prodan kot suženj in je tako služil egiptovskemu uradniku in njegovi poželjivi ženi. Ko ga je slednja poskušala zapeljati, se je umaknil. “Kako naj torej storim tako veliko hudobijo,” jo je vprašal, “in se pregrešim zoper Boga?” (1 Mz 39,9) Na žalost je poslušnost sedmi Božji zapovedi prinesla Jožefu težko zaporno kazen.

Nekega popoldneva so v Babilonu Šadráh, Mešáh in Abéd Negó stali pokončno, osamljeni med hektarji in hektarji ljudi, ki so se na ukaz kralja Nebukadnezarja z glavo do tal poklonili zlati podobi.

Kazen za neposlušnost ukazu je bil sežig s strahotnim ognjem v goreči peči, pa vendar so ti trije mladeniči kralju brez kančka dvoma povedali, da jih njihov Bog lahko reši. “Pa

čepprav ne,” so rekli, “vedi, o kralj, da ne bomo častili tvojih bogov in ne bomo molili zlate podobe, ki si jo postavil.” (Dan 3,18)

Sam Daniel se je srečal s podobno grožnjo. Njegovi politični sovražniki so s prevaro nagovorili kralja k sestavi zakona, ki je prepovedoval čaščenje kateregakoli drugega boga razen kralja samega. Daniel, čigar navada je bila trikrat dnevno na glas moliti ob odprtem oknu v smeri proti Jeruzalemu, ni upošteval tega zakona. Takoj je bil vržen v levjo jamo, kjer je ostal ujet celotno noč. Bog ga je zaščitil, vendar je bil Daniel, tako kot njegovi trije prijatelji, bolj pripravljen umreti kakor prestopiti prvo Božjo zapoved, ki prepoveduje čaščenje drugih bogov (Dan 6).

Nehemija in sobota

Približno 445 pr. n. št. je zvesti Jud po imenu Nehemija služil v palači perzijskega kralja.

Zaskrbljen zaradi svojih rojakov, ki so poskušali obnoviti od sovražnikov porušeno jeruzalemsko obzidje, je prosil kralja za dovoljenje, da jim gre pomagat.

Ko je prispel, je z grozo ugotovil, da so bili Judje lahkomišelniki glede sobotnega dne. “V tistih dneh,” je zapisal v svojih spominih, “sem v Judi opazil, da so ljudje ob sobotah stiskali grozdje ali pripravljali snopje in ga nakladali na osle. Tudi z vinom, grozdem, smokvami in z vsakovrstnimi posli so se v Jeruzalemu ukvarjali na sobotni dan. Posvaril sem tudi tiste, ki so na ta dan prodajali živila.” (Neh 13,15)

Zagotovo si lahko predstavljate, kaj so ti zaposleni trgovci odgovorili Nehemiju. “Pomiri se človek. Ravno obnavljamo našo državo. Ekonomska realnost je, da moramo delati sedem dni na teden in še tako zgolj pokrijemo stroške.”

Nehemija ni nasedel njihovim besedam. “Opozoril sem Judove odličnike in jim rekel: ‘Kaj je ta hudobija, kar počenjate in tako oskrunjate sobotni dan?’ ...

Potem sem rekel, naj še pred soboto in ko bo mrak nad jeruzalemskimi vrati, zaprejo vratnice. Tudi sem rekel, naj jih ne odpirajo vse do dneva po soboti, in postavil nekaj svojih služabnikov pri vratih, da ne bi nikakršno blago prišlo

skoznje na sobotni dan.” (Neh 13,17.19)

je sobota še vedno pomembna?

Morda bo kdo rekel: “Toda tako je bilo takrat. Zdaj je drugače. Je sobota še vedno nekaj, na kar moram biti pozoren?”

Nihče ne ve, kako sta bili videti originalni plošči desetih Božjih

CHR) Z drugimi besedami: zapoved o soboti ni niti predgovor niti dodatek na koncu. Vtkana je namreč v samo središče zakona – in od vseh zapovedi vsebuje največ besed in podrobnosti. To pomeni, da je Božja zapoved o soboti prav tako trajna in prav tako relevantna kot katerakoli od ostalih devetih.

Če je v letu 2020 še vedno naro-

“

Rad imam soboto. Poziva k pravemu počitku, ki je zdrav za moje telo, moj um in moj duh.

zapovedi, pa vendar vemo nekaj dejstev o njima. Besede je v kamen s svojim prstom vgraviral sam Bog (2 Mz 32,15.16) in v samem središču zakona se je nahajala četrta zapoved: “Spominjaj se sobotnega dne, da ga posvečuješ.” (2 Mz 20,8-11,

be, da častim lažne bogove, ali preklinjam ime pravega Boga, ali sramotim svoje starše, ali morim, ali prešuštujem, ali kradem, ali lažem, ali poželim, potem je še vedno narobe tudi to, da teptam soboto s svojimi delovnimi čevlji.

Dovolite mi zaokrožiti to besedilo tako, da vam povem, kaj sem doživel danes zjutraj, danes v nedeljo 24. novembra 2019.

moje diabetične zapovedi

Zaradi zgodovine moje družine – in desetletij lahkomišelnih prehranjevalnih navad – sem mejni diabetik tipa 2. Laboratorijski izvid julija 2019 je pokazal raven sladkorja v moji krvi 14,2 mmol/l! S pomočjo raziskovanja žene Shelly in z njeno podporo sem se vpisal v program za odpravo diabetesa in se tako poskusil izogniti uporabi zdravil.

In veste kaj – pridobil sem celo novo vrsto zapovedi oz. cel set zapovedi, seznam da-jev in ne-jev! *Jej* uravnotežen obrok – *izogibaj se* preveliki količini ogljikovih hidratov naenkrat. *Preusmeri* svojo prehrano na nerafinirano sadje, žita, stročnice in zelenjavo. *Nabavi* merilnik glukoze in *spremljaj* raven glukoze v svoji krvi. *Odpravi se* na vsaj 20-minutni sprehod takoj po vsakem obroku. Daljši kot je sprehod, bolje je.

Ravno sprehod je bil, vsaj sprva, najbolj neprijeten. Ko pa sem enkrat razumel, da sprehod po obroku, kot vse ostalo, preprečuje skoke ravni glukoze v moji krvi, sem se prisilil in ustvaril redno navado. Po obrokih sedaj le redkokdaj izpustim sprehod, moja raven glukoze v krvi je obvladljiva in se spušča na normalno vrednost – po vrhu pa sem brez težav in stradanja izgubil še 7 popolnoma odvečnih kilogramov.

Tudi moj krvni tlak se vrača na normalno raven.

Kaj se je torej zgodilo to nedeljo? Za zajtrk je Shelly postregla zmerno količino grozdja, koščkov jabolka, ananasa in mandarin ter majhno porcijo fižolove enolončnice. Glavna jed je bila okusno začinjena omleta z jajčnimi beljaki. Takoj ko sva končala z zajtrkom, sva šla na sproščen enourni sprehod.

Ko sva se vrnila, sem si izmeril raven sladkorja v krvi, znašala je 6,2 mmol/l. Za osebo, ki je julija dosegla vrednost 14,2 mmol/l, je to precej dobro. In zgodaj tega jutra je moj krvni tlak znašal 127/76. To sicer ni idealno, je pa veliko bolje kot v juliju, takrat je znašal 150/90.

Dobro. *Vi mi povejte*. Naj neham upoštevati da-je in ne-je diabetesa zaradi ekonomske realnosti ali kategorakoli drugega razloga? Ne, saj sem jih vzljubil! Varujejo me pred napredovanjem bolezni in pred jemanjem zdravil. Zmanjšujejo tudi možnost kapi ali srčnega napada.

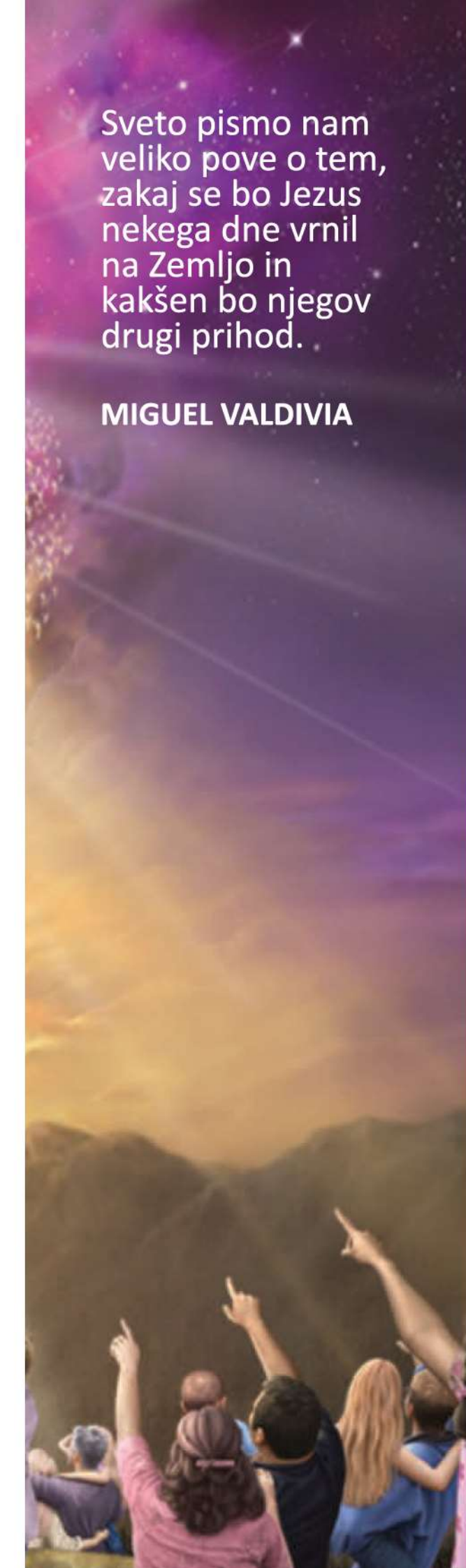
Prav zato imam rad tudi soboto. Poziva k pravemu počitku, ki je zdrav za moje telo, moj um in moj duh.

Sobota je bila ustvarjena v raju, preden se je na svetu pojavil greh in judovski narod (1 Mz 2, 2. 3) in je ni posvečeval zgolj Nehemija ampak tudi Jezus in apostoli. Je ključna zapoved, ki jo naš obupani planet potrebuje, da bi lahko ljudje obrnili svoja srca popolnoma k svojemu Stvarniku.

Poskusite in prejmite blagoslov! ☺

kakšen bo Kristusov drugi prihod?

Sveto pismo nam veliko pove o tem, zakaj se bo Jezus nekega dne vrnil na Zemljo in kakšen bo njegov drugi prihod.

MIGUEL VALDIVIA

Poleti leta 1969 so TV zasloni po vsem svetu prikazovali neverjetne posnetke človeka, ki je hodil po Luni.

Prvi del tega zgodovinskega podviga se je zgodil 20. julija 1969, ko je lunarni modul Apollo 11 pristal na lunini površini. Nekaj ur zatem je poveljnik odprave Neil Armstrong stopil iz lunarnega modula na Luno. Edvin (Buzz) Aldrin se mu je pridružil in skupaj sta hodila in delala na luninem površju več kot 21 ur.

Vrnitev vesoljskega vozila Apollo 11 v Zemljino atmosfero je bila skoraj tako vznemirljiva kot pristanek na Luni. Kmalu po poldnevu 24. julija so milijoni po vsem svetu skupaj z več sto Nasinimi zaposlenimi gledali v televizijske sprejemnike, ki so prikazovali jasno nebo okoli 1300 km jugozahodno od Havajev. Ob 12.50 je majhna komandna kapsula prebila Zemljino atmosfero, padla v Tihi ocean in domov varno prinesla tri navdušene ameriške astronavte.

kako bo videti

Dosežek Apolla 11 nas danes še vedno navdušuje. Zaradi te misije so ZDA postale vodilna država v raziskovanju vesolja. Toda tisti, ki verjamemo v Sveto pismo, zelo dobro vemo, da bo človeštvo nekega dne priča drugemu povratku iz vesolja, ob katerem se bo misija Apolla 11 zdela majhna in nepomembna. Ta dogodek bo zasenčil vse druge dogodke v zgodovini človeštva. Sveto pismo ga poimenuje Kristusov drugi prihod in doda dovolj informacij, da lahko vsaj delno dojamemo njegovo pomembnost in veličastnost.

KRISTUSOV POVRATEK BO VIDEN.

Jezus opisuje svoj prihod kot izredni javni dogodek in ne kot duhovni ali skrivnosti prihod, kakor verjamejo nekateri.

Ko je prišel čas, da se Jezus po vstajenju vrne v nebesa, so bili učenci priča vnebovzetju. Luka je dogodek opisal tako: „Po teh besedah se je vzdignil pred njihovimi očmi in oblak ga je zastrl njihovim pogledom. Ko so po njegovem odhodu strmeli v nebo, glej, sta stala pri njih dva moža v belih oblačilih, ki sta rekla: ‘Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo prišel prav tako, kakor ste ga videli iti v nebo.’“ (Apd 1,9-11)

Sam Jezus je svojo vrnitev opisal kot osebno, vidno in slavno: „Kakor namreč pride blisk od vzhoda in po sveti do zahoda, tako bo tudi s prihodom Sina človekovega. ... Videli bodo Sina človekovega priti na oblakih neba z močjo in veliko slavo.“ (Mt 24,27.30)

Tudi Razodetje poudari vidljivost tega osupljivega dogodka: “Glej, prihaja z oblaki; in videlo ga bo vsako oko in tisti, ki so ga prebodli, in žalovali bodo nad njim vsi rodovi zemlje.“ (Raz 1,7 CHR)

Jezusov drugi prihod ne bo zasebni dogodek za nekaj izbranih povablencev. Sveto pismo nam zagotavlja, da bo Jezusovo slavno vrnitev nemogoče spregledati.

BO SLIŠEN. Osupljiv obseg Kristusovega drugega prihoda bo prevzel

tudi naš sluh. Apostol Pavel ga opisuje takole: „Kajti sam Gospod bo ob povelju, ob nadangelskem glasu in ob Božji trobenti stopil z neba. Najprej bodo vstali tisti, ki so umrli v Kristusu.“ (1. Tes 4, 16)

Božji lasten neverjetno močan glas bo tako avtoritativen, da ga bodo slišali celo mrtvi! S svojim sporočilom o zmagi nad grehom in smrtjo bo prodril v najglobljo grobnico.

BO SLAVEN. In še več. Tokrat Jezus ne bo prišel sam, da bi delil usodo človeških bitij, ki so ga zavrгла in obsodila na smrt. Prišel bo kot zmagoslavni general. Razodetje ga v simboličnem jeziku opisuje kot jezdeca belega konja: „Nato sem videl nebo odprto in prikazal se je bel konj. Ta, ki ga je jezdil, se imenuje Zvesti in Resnični. Ta pravično razsoja in se bojuje. Oči so mu kakor ognjen plamen in na glavi nosi veliko diademov; ... Na belih konjih mu sledijo nebeške vojske, oblečene v belo in čisto tančico. ... Na plašču in na boku pa ima napisano ime: Kralj kraljev in Gospod gospodov.“ (Raz 19,11.12.14.16.)

Jezus se bo vrnil obdan s slavno vojsko nebeških bitij. Judov list se sklicuje na starodavno Enohovo prerokbo: „Glej, prišel je Gospod z nepreštevno množico svojih svetih.“ (Juda 1,14) Toda Satanovega poraza ne bo določila velikost te vojske. Ista moč, ki je ustvarila ta svet, ga bo tudi uničila. Isti glas, ki je na naš planet priklical življenje, bo sprožil uničenje, ki je neprimerljivo

s skupno uničevalno močjo vsega jedrskega orožja, ki je kdaj obstajalo.

Peter je o Gospodovem dnevu zapisal: „Tedaj bo nebo s hrumom prešlo, prvine se bodo v ognju razkrojile, zemlja in dela na njej pa bodo sežgana. ... bo nebo zaplamenelo in prešlo in se bodo prvine razžarjene topile.“ (2 Pt 3,10.12)

zakaj bo prišel?

Jezus se ne bo vrnil na Zemljo samo zato, da bi pač prišel. Kot pri

“

Jezus se bo vrnil obdan s slavno vojsko nebeških bitij.

njegovem prvem prihodu pred 2000 leti ima tudi tokrat več dobrih razlogov za svojo vrnitev.

JEZUS PRIHAJA, DA NAS BO OSVOBODIL SMRTI. Jezus je na Kalvariji zmagal v odločilni bitki proti Satanu. Njegova smrt in vstajenje omogočata vsakemu, ki se za to odloči, pobeg od suženjstva grehu in Satanu. Nihče ne more zapreti vrat, ki jih je Jezus odprl.

Apostol Pavel to razloži tako: „Kakor namreč v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu tudi vsi oživiljeni ... Kajti on mora kraljevati, dokler ne položi vseh sovražnikov pod njegove noge. Kot zadnji sovražnik bo uničena smrt.“ (1 Kor 15,22.25.26)

JEZUS PRIHAJA, DA NAS BO OSVOBODIL NEPRAVIČNOSTI IN TRPLJENJA. Človeštvo se sooča z nepravičnostjo, odkar je Abel umrl pod Kajnovo roko. Skozi vse veke so mnogi moški in ženske vpili: „O, Gospod, kdaj bo konec?“ Kdaj se bodo končale muke ubogih in zatiranih? Kdaj staršem ne bo več treba pokopavati otrok, ki so umrli zaradi nasilja? Kdaj bodo vsi imeli dovolj hrane? Kdaj bo prišel čas, ko zlobni ljudje ne bodo več uspevali, medtem ko dobri ljudje trpijo v bedi in boleznih?

Načrt zveličanja, katerega izvršilec je Jezus, je bil načrtovan tako, da bo za vedno izničil vse posledice greha.

JEZUS PRIHAJA, DA BO SODIL ČLOVEŠTVO. „Ko pride Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angeli z njim, takrat bo sédel na prestol svojega veličastva. Pred njim bodo zbrani vsi narodi in ločil bo ene od drugih, kakor pastir loči ovce od kozlov.“ (Mt 25,31.32) Apostol Pavel je svojemu sodelavcu Timoteju pisal, da bo Jezus, ko pride, „sodil žive in mrtve“ (2 Tim 4,1).

To bo dobra novica za tiste, ki so

bili zatirani in zaslužnjeni zaradi svoje zvestobe Bogu.

PRIHAJA, DA BO USTANOVIL SVOJE KRALJESTVO. Najslavnejši izid Jezusovega drugega prihoda je, da nas bo vzela s tega sveta k sebi (Jn 14,1-3).

Sveto pismo je polno odlomkov o obnovljenem kraljestvu, ki ga Bog namerava ustanoviti nekega dne. V Razodetju najdemo preroško napoved o trenutku, ko bo Jezus pre-

na naših kolenih pred Bogom

Joni Eareckson Tada pripoveduje, kašen pomen ima zanjo Kristusov drugi prihod. Joni je tetraplegik, ki je večino svojega življenja preživela na invalidskem vozičku. V življenju si najbolj želi, da bi lahko pokleknila pred Gospodom. Nekoč je Joni bila na kongresu, kjer je bilo 600 udeležencev povabljenih poklekniti k molitvi. Ko je Joni videla to veliko skupino ljudi poklekniti pred Bogom,

“
Obrisal bo vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več.

vzel oblast: “Zatrobil je sedmi angel in v nebesih so zadoneli močni glasovi ter govorili: ‘Nad svetom je zakraljeval naš Gospod in njegov Mesija: kraljeval bo na veke vekov.’” (Raz 11,15)

Janez je kasneje v Razodetju opisal novi svet, ki ga bo Bog ustvaril na koncu tisočletja. Zapisal je, da bo Bog “obrisal vse solze z njihovih oči in smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejšnje je minilo.” (Raz 21,4)

ni mogla zadrževati solz. Nato je molila: “Gospod Jezus, komaj čakam, da bo prišel tvoj dan, ko bom lahko stala na svojih nogah. Kar bom najprej naredila, je to, da bom pokleknila na svoja kolena in te častila.”

Kmalu bo prišel dan, ko bomo Joni in jaz in ti lahko pokleknili pred Kraljem. Znamenja časa se hitro izpolnjujejo in Kristusov slavní prihod je že skoraj tu. Se mar ne boš odločil biti pripravljen? ☺

Roy Allen Anderson pravi, da se v duhovnem pogledu težavne preizkušnje lahko izkažejo za največji blagoslov.

nepričakovan preobrat

Med obdobjem suženjstva v ZDA je bil na neki dražbi naprodaj Sam, star zakrknjen suženj. Krepkega videza je bil vreden kar lepo vsoto denarja. Ponudbe so rastle, Sam pa je ves čas vpil: „Ne bom delal! Ne bom delal!“ Končno je neki človek ponudil ceno, ki je bila daleč nad Samovo ocenjeno vrednostjo in posel je bil sklenjen.

Sam se je čemerno usedel na gospodarjev voz in ves čas ponavljal svoj „Ne bom delal!“ Ko sta prispela na cilj, ga je gospodar usmeril k bivališčem služabnikov, toda Sam mu je odvrnil: „Lahko me tepeš, vendar ne bom delal.“

„Tukaj boš živel,“ je pojasnil gospodar, ko sta tiho vstopila v Sa-

movo čedno urejeno kočo.

„Ne bom delal!“ je ponovno zavpil Sam.

„Saj veš, da sem zate plačal visoko ceno, kaj ne?“ je rekel gospodar.

„Da, vem, vendar ne bom delal.“

„Vem, da ne boš delal, Sam,“ je odvrnil gospodar, „in nikoli ti ne bo treba delati. Kupil sem te, da te osvobodim. Sedaj si prost.“

Svoboden! Prostost! Sam je pogledal moža, ki ga je kupil, in vroče solze so stekle po njegovih licih. Potem je padel na kolena in zahlipal: „Moj gospod, za vselej sem tvoj suženj.“

Njegova svoboda je postala zanj priložnost, da dokaže svojo ljubezen njemu, ki je toliko storil zanj. ☺

vprašanje zdravja

VPLIV ZDRAVE PREHRANE NA TESNOBNOST IN DEPRESIVNOST

Novejše raziskave kažejo, da kakovost prehrane močno vpliva na naše duševno zdravje.

Ste se kdaj ob slabem dnevu zatekli po tolažbo k pecivu in sladkarijam? Nagla rast krvnega sladkorja vas najprej dvigne, vendar kmalu zatem strmo pade in spet se znajdete sredi slabega dne. Novejše raziskave kažejo, da kakovost prehrane močno vpliva na duševno zdravje.

Te raziskave kažejo, kako zaužita hrana učinkuje na različne kolonije bakterij, ki prebivajo v prebavnem traktu. Zdrave črevesne bakterije pozitivno vplivajo na možganske procese, kot je oblikovanje razpoloženja in spomina.

POVEZAVA MED ČREVESJEM IN DUŠEVNIM ZDRAVJEM?

Obstaja 38 trilijonov razlogov, da imamo radi svoje črevesje, kajti toliko bakterij biva v njem. Čeprav o njih navadno ne razmišljamo, je neverjetno dejstvo, da človeško telo vsebuje večje število bakterij kakor telesnih celic. Toda neuravnoteženost med temi bakterijami je povezana s kroničnimi zdravstvenimi težavami, kot so debelost, avtoimune motnje, astma, alergije in diabetes.

Odkrili so očitne povezave med depresijo, tesnobo in motnjami

razpoloženja na eni strani in slabo delujočim prebavnim sistemom na drugi. Zato je oskrba črevesja s primernimi hranili odličen način izboljšanja telesnega in duševnega zdravja.

Ugotovljeno je, da obstaja neposredna komunikacijska povezava med črevesjem in centralnim živčnim sistemom, običajno imenovana „os črevesje-možgani“. Videti je, da srečno črevesje pomeni tudi srečne možgane.

KAKO HRANA VPLIVA NA DUŠEVNO ZDRAVJE?

Rezultati raziskave PREDIMED (Prevention con Dieta Mediterranea/Preventiva z mediteransko prehrano) kažejo, da mediteranska prehrana ne zmanjšuje samo tveganja za nastanek srčno-žilnih bolezni, temveč tudi pojavljanje simptomov depresije. Mediteranska prehrana je sestavljena pretežno iz svežega sadja in zelenjave, stročnic, oreščkov, semen, olivnega olja in polnozrnatih žit.

Potrebne so še mnoge raziskave, preden bomo dobro razumeli pomembno vlogo črevesnih mikrobov in kako jih lahko podpiramo pri izboljšanju našega razpoloženja in duševnega zdravja. Do takrat bo za izboljšanje duševnega zdravja morda najboljša skodelica polnozrnatega muslija.

ŽITA ZA ČREVESJE

KORISTNOST ŽIT

Polnozrnata žita so okusna in nabito polna hranilnih snovi, kot so B-vitami, železo, folati, beljakovine, rastlinska olja, ogljikovi hidrati z nizkim GI in vlaknine. Ugotovljeno je, da polnozrnata žita, posebno njihove vlaknine, ščitijo zdravje srca in zmanjšujejo tveganje za nastanek hudih bolezni, kot sta diabetes in rak.

NASITNE VLAKNINE

Dnevno zaužitje vsaj 48 gramov polnozrnatih žit bo pomagalo hraniti široko paleto mikroorganizmov, ki bivajo v črevesju. Njihove probiotične vlaknine delujejo kot krma za bakterije, da rastejo in se množijo. Ugotovljeno je, da te vlaknine izboljšujejo zdravje črevesja in absorpcijo hranilnih snovi.

KAJ JE V PORCIJI?

Odrasli in otroci naj si prizadevajo zaužiti štiri do šest porcij žitnih jedi dnevno, od katerih naj bosta vsaj dve tretjini sestavljeni iz polnozrnatih žit. Porcijo polnozrnatih žit predstavlja 40 gramov rezina polnozrnatega kruha ali enaka količina polnozrnatih žitnih kosmičev.

Ponatisnjeno iz *Wholicious Living* z dovoljenjem Sanitarium Health Food Company.

dve vrsti

A close-up photograph of a man with a beard and short dark hair, wearing a white t-shirt. He is shown in profile, shouting with his mouth wide open and eyes closed. His hands are clenched into fists. In the background, a hand is visible pointing towards him. The background is blurred, suggesting an indoor setting like a kitchen or office.

Prevladuje mnenje, da je jeza slabo čustvo. Toda tako kakor pri ostalih čustvih, s katerimi smo ljudje obdarjeni, je jeza slaba le, če jo zlorabimo.

TAMMY DARLING

jeze

Odrasla sem s prepričanjem, da je jeza slabo čustvo. Toda kolikor bolj je zorel moj odnos z Bogom, toliko bolj sem sčasoma verjela prav nasprotno. Pravzaprav sem začela opazovati, da obstajata *dve* vrsti jeze in da ju je pomembno razlikovati.

Sedaj razumem, da je jeza čustvo, ki ga je Bog vgradil v nas, ko nas je ustvaril po svoji podobi. Zato je biti

jezen v redu, dokler je to zaradi pravega razloga in izraženo na pravi način. Na srečo Božja beseda opisuje obe vrsti jeze in jima postavlja jasne okvirje.

V Pismu Efežanom 4,26 pravi: "Jezite se, a nikar ne grešite; sonce naj ne zaide nad vašo jezo," kar očitno kaže, da obstaja nekaj, kar je pravična jeza, kakor tudi nekaj, kar je grešna jeza. Oglejmo si oboje.

grešna jeza

Grešna jeza je osredotočena na človeški ego. Po navadi se pojavi, kadar se počutimo prizadete, razočarane, prevarane ali zavrnjene. Vsaka zaznana krivica lahko ima za posledico grešno jezo, celo če krivica ni resnična. Kadar smo užaljeni, ponavadi hitro sledi jeza. Tudi resnična krivica lahko povzroči grešno jezo, če je ne obravnavamo pravilno. Nedavno me je prevarala prijateljica, na kar sem se odzvala z jeznimi besedami in osornim vedenjem. Žal je moja jeza bila vse prej kot pravična. Še vedno se učim "sovražiti greh in ne grešnika."

Grešna jeza nas lahko pusti razjarjene in frustrirane. Lahko se počutimo "kislo", tudi v želodcu. Grešna jeza lahko povzroči ciničnost in nezaupanje. Morda celo trdimo: "Imam pravico biti jezen!" In to je lahko res. Morda se je z nami ravnalo nepošteno. Toda vprašanje je, ali je moja jeza *pravična*.

Vidite, grešna jeza nas odtuji od Boga in ljudi. Zanj je značilen egoizem in brezbožno žalovanje nad zlom. Grešna jeza zmanjša našo željo po molitvi, medtem ko zadevo kar naprej premlevamo v svojem umu.

Jezo, ki nas napeljuje na greh, bolj skrbijo ljudje (največkrat mi sami) kakor Bog (glej Jak 1,20). Priznam, da sem se kdaj bolj razjezila zaradi manjše nevšečnosti kakor zaradi hude krivice. Včasih se bolj razjezimo zaradi prizadetega ponosa kakor zaradi poniževanja Božjega značaja.

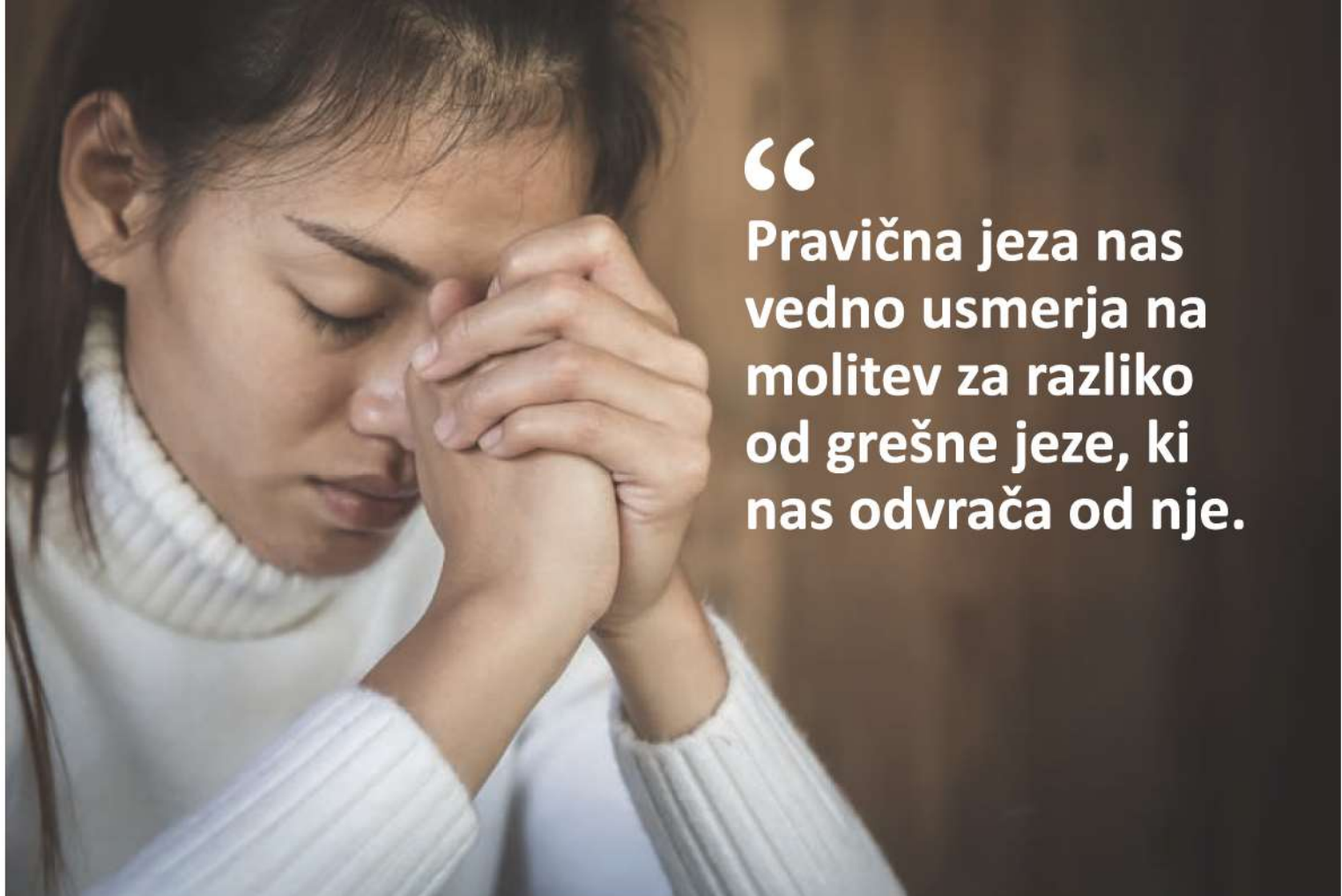
Mogoče postanemo samopravično jezni kakor starejši brat v Jezusovi priliki o izgubljenem sinu, ki se je zelo jezno odzval na očetovo posebno ravnanje z neodgovornim bratom (Lk 15,28). Mogoče pa smo sebično jezni kakor prerok Jona, ki se je jezil zaradi propada rastline, ni pa ga skrbela končna usoda 120.000 ljudi (Jon 4,9-11).

Obstaja dober razlog, da upoštevamo Pavlov nasvet, naj se izogibamo grešni jezi. Imamo zelo resničnega sovražnika, Satana, ki z veseljem izkoristi nepremišljeno jezo in nas poskuša napeljati k obrekovanju, sporom, razdorom, zagrenjenosti ali celo fizičnemu nasilju. Satan ve, kar sami pogosto pozabimo: jeza lahko povzroči nešteto vrst greha.

pravična jeza

Pravična jeza v bistvu pomeni jeziti se na vse, kar jezi Boga. Kadar se odločimo jeziti se, bi si morali vedno izbrati "pravično" jezo, kajti Božja jeza je posledica njegove pravičnosti.

Zlo spreobrača in izkrivlja Božjo slavo, s tem ko skruni njegovo svetost. Naša jeza bo torej pravična, če bomo jezni na zlo, ki pači Božjo dobroto in svetost. Prav to je primer moje znanke, ki mi je nedavno omenila svojo veliko jezo, ko je izvedela, da so zaradi otroške pornografije prijeli njenega sorodnika in pri njem našli tudi nekaj nespodobnih slik njenih vnukov. Čeprav je to zanj strašna težava, je svojo jezo izročila

“
Pravična jeza nas vedno usmerja na molitev za razliko od grešne jeze, ki nas odvrta od nje.

Bogu, ker ne želi, da njena jeza postane grešna.

Pri pravični jezi se *pridružimo* Bogu v njegovi jezi nad zlom. To je jeza, ki jo čutimo *skupaj* z Bogom, ne pa *na* Boga ali ljudi. Spomnimo se: sovražimo greh, ne pa grešnika.

Pravična jeza je dejansko ljubeče, globoko nezadovoljstvo nad načinom, s katerim zlo ponižuje Boga in škoduje ljudem. Sčasoma pravična jeza obrodi zveličavni sad, ko nas vodi v vero, ljubezen in resnično pravico.

Božanska jeza ni nesramna, prevzetna ali brezobzirna (1 Kor 13,4.5) in ne išče maščevanja (Rim 12,19). Pravična jeza nas vedno usmerja na molitev za razliko od grešne jeze, ki nas odvrta od nje. Pravična jeza ne more kaj, da ne bi molila.

Kakor v mnogih primerih, o ka-

terih beremo v Svetem pismu, nas izkušnja pravične jeze vodi k pobožnemu ravnanju. Mojzes se je razjel, ko je stopal z gore, na kateri se je srečal z Bogom, in videl razsežnost greha Izraelcev v dolini (2 Mz 32,1-20). Biti z Bogom povzroči, da imamo njegovo srce, kar vključuje njegovo jezo nad grehom. Ker je bil Mojzes v Božji navzočnosti, ni bil več brezbrizen glede greha ljudstva.

pravična jeza zahteva pravico

Če resnična krivica ne izzove v nas pravične jeze, bomo postali do nje brezbrizni, morda celo apatični, kar bo povzročilo nedejavnost in golo sprijaznjenje z dejstvi. Pomanjkanje pravične jeze omogoča zlu, da se bohoti v današnji družbi. Kdo bo zavzel stališče, če ga Božje ljudstvo ne bo?

Pravična jeza naj bi nas vedno spodbudila na svetopisemsko delovanje. "Kdor torej zna delati dobro, pa ne dela, ima greh." (Jak 4,17) Pravična jeza brez svetopisemskega delovanja je greh.

Pravično jezo naj vedno nadzoruje ljubezen. Ko je Jezus stopil v svetišče in izgnal prodajalce in izposojevalce, je prav tako prevrnil mize menjalcev denarja (Jn 2,13-22). Pomembno je opaziti, da je Jezus verjetno poškodoval nekaj miz, vendar ni poškodoval nobenega človeka. Cilj njegove jeze je bil *obnova* življenj njih, ki so ga poslušali. Jezusov namen ni bil poškodovati temveč pritegniti pozornost na nepravičnost, ki se je dogajala v svetišču.

Pravična jeza vedno nadzoruje čustva. Celó na križu je Jezus ohranil nadzor nad svojimi čustvi. Ljudje so pogosto ravnali z njim nepravično, vendar je vedno odpustil svojim nasprotnikom.

Kristusovi sledilci naj bi se jezili nad vsemi oblikami zlorabe, nad prostitucijo, rasizmom, pornografijo, prešuštvom in nasiljem. Če nekaj jezi Boga, naj razjezi tudi nas. Ali pa smo se kakor svetniki v Korintu prej pripravljene prilagoditi grehu, kakor pa ga obsoditi in odstraniti iz svoje srede (1 Kor 5)? Sami se moramo odločiti.

kako se jeziti

Če želimo v svojem življenju razviti pravično jezo, moramo najprej prepoznati vsak greh, ki se skriva

v naši jezi in se ga odpovedati. Potem je potrebno priklicati v svoj spomin svetopisemski nasvet: "Zavedajte se, moji ljubi bratje, da mora biti vsak človek hiter za poslušanje, počasen za govorjenje, počasen za jezo, kajti človekova jeza ne uresničuje Božje pravičnosti." (Jak 1,19.20) Po tem nasvetu moramo tudi živeti. Seveda zlo zahteva takojšnji pobožni odziv (Preg 24,11).

Čeprav ne bomo na tem nepopolnem svetu nikoli popolni v jezi, lahko rastemo v milosti pravične jeze. Na srečo nam Sveto pismo, Božja beseda, nudi veliko praktične pomoči in naslednje besedilo je pravi biser: "Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi. Ne maščujte se na svojo roko, ljubi, ampak dajte prostor Božji jezi, saj je pisano: Moje je maščevanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod." (Rim 12,17-19) Če sledimo svetopisemskim načelom, bo izid sad pravičnosti. Jeza, ki ni pravično izražena, bo prinesla samo nadaljnje uničenje. Zakonska zveza mojih dobrih krščanskih prijateljev je trenutno v zadnji fazi ločitve prav zaradi tega. Naj nas naša jeza vedno vodi v zveličavno delovanje, kakor je to počela Jezusova jeza.

Ne pustite se razjeziti zaradi stvari, ki ne jezijo Boga. Zavrnite užaljenost. Vse preveč naše jeze izvira iz ponosa. Prosite Boga, naj vam da srce podobno svojemu, ki vam bo

omogočilo, da se jezite samo na stvari, ki jezijo tudi njega. Potem ga prosite, naj vam pokaže, kako naj se odzovete. Odziv, ki ga pričakuje od vas, ni nujno enak odzivu, ki ga v podobni situaciji pričakuje od nekoga drugega.

Ko sem npr. postala pravično jezna na posel s prostitucijo, sem začutila Božjo spodbudo, da na to opozorim ljudi na svojem področju vpliva. Ko sem to storila, sem še zbrala denar za pomoč ljudem v prvih bojnih vrstah. Da nas naša jeza ne požre, je pomembno ostati v stiku z Bogom in slediti njego-

vemu vodstvu.

Ne moremo trditi, da je naša jeza “pravična”, če stvari v zvezi z njo niso usklajene z Božjo besedo in Božjim značajem. Prav zagotovo ni upravičena, če nas sili, da grešimo. Vedno se moramo vprašati, ali želimo imeti prav ali biti pravični.

Ne glede kako nezaslišane so okoliščine, s svojim odzivom nikoli nismo upravičeni grešiti. Očetovo srce naj bo vedno razlog za jezo, ki jo doživljamo in izražamo. ☺

Če ste uživali ob branju revije Znamenja časa, si jo naročite na dom. Pošljite izpolnjen kupon na spodnji naslov in boste dvakrat letno prejeli brezplačni izvod v svoj poštni nabiralnik.

Ime _____

Priimek _____

Naslov _____

Pošta _____

**Znamenja časa
Njegoševa 15
1000 Ljubljana**

nedelja

v Novi zavezi

Dan počitka in bogoslužja je vsebina četrte zapovedi, zato se **Russell Holt** sprašuje, kaj Nova zaveza govori o spremembi tega dne s sedmega dne tedna na prvi dan.*

Kristjani se na splošno strinjamo, da je Božji dan počitka in bogoslužja v Stari zavezi bila sobota, sedmi dan tedna, ker tako jasno pravi Sveto pismo. 1 Mz 2,3 pravi, da je Bog ob zaključku stvarjenja “blagoslovil sedmi dan in ga posvetil” in četrta zapoved jasno pravi “sedmi dan pa je sobota za GOSPODA, tvojega Boga” (2 Mz 20,10).

Toda večina današnjih kristjanov meni, da je Bog spremenil dan počitka in bogoslužja s sobote na nedeljo. Če je to res, bi najbrž morali v Novi zavezi najti zapis o tej spremembi. Bog bi nas zagotovo obvestil o nečem tako pomembnem, kot je sprememba ene od desetih zapovedi.

V tem članku želim z vami pregledati vsako novozavezno besedilo, ki omenja prvi dan tedna. Obstaja jih samo osem in prvih pet se nanaša na isti dogodek – na Jezusovo vstajenje.

besedila o vstajenju

1. MATEJ 28,1: “Po soboti, ko se je svital prvi dan tedna, sta prišli Marija Magdalena in druga Marija pogledat grob.”

2. MARKO 16,1.2: “Ko je minila sobota, so Marija Magdalena, Marija, Jakobova mati, in Salóma kupile dišav, da bi ga šle mazilit. Prvi dan tedna so šle h grobu navsezgodaj, ko je sonce vzšlo.”

3. MARKO 16,9: “Ko je prvi dan tedna navsezgodaj vstal, se je najprej prikazal Mariji Magdaleni.

4. LUKA 24,1: “Prvi dan tedna so šle žene navsezgodaj h grobu. S seboj so nesle dišave, ki so jih pripravile.”

5. JANEZ 20,1: “Prvi dan tedna je prišla Marija Magdalena navsezgodaj, še v temi, h grobu in je videla, da je kamen odstranjen od groba.”

Matej, Marko, Luka in Janez se strinjajo, da je Jezus vstal od mrtvih v nedeljo zgodaj zjutraj in večina kristjanov, ki posvečujejo nedeljo, to počne v čast Jezusovemu vstajenju prvi dan tedna. Toda nobeden od piscev evangelijev ne omenja niti

besede, da naj bi Jezusovo vstajenje posvetilo ta dan. Vsi so pisali evangelije mnogo let po Jezusovem odhodu v nebesa, kar jim je zagotovilo idealno priložnost, da svoje bralce obvestijo o novem Božjem dnevu za bogoslužje in o razlogu zanj, če je Bog res odobril takšno spremembo. Toda Matej, Marko, Luka in Janez popolnoma molčijo glede posvetitve nedelje zaradi Jezusovega vstajenja. Matej preprosto pravi, da je prvi dan tedna prišel "po soboti".

6. JANEZ 20,19: "Pod noč tistega dne, prvega v tednu, ko so bila tam, kjer so se učenci zadrževali, vrata iz strahu pred Judi zaklenjena, je prišel Jezus, stopil mednje in jim rekel: 'Mir vam bodi!'"

Tudi to besedilo se nanaša na vstajenjsko nedeljo, vendar govori o dogodku, ki se je zgodil pozneje tega dne.

Nekateri domnevajo, da ta vrsta opisuje bogoslužje, ki so ga imeli učenci v čast vstajenja, toda Janez pravi, da "so bila tam, kjer so se učenci zadrževali, vrata iz strahu pred Judi zaklenjena". Učenci niso imeli bogoslužja, temveč so bili zbrani iz strahu, da Judje, ki so ubili njihovega Gospoda, ne bi prišli še po njih.

Marko in Luka dejansko poročata, da učenci niso verjeli ženskam, ki so jim pred tem povedale, da je vstal. Večina jih še vedno ni verjela, da je Jezus živ. Vzverovali so šele, ko se je tistega večera pojavil med njimi v sobi (Mr 16,9-11; Lk 24,9-12.36-44).

Vseh teh šest besedil govori o dnevu, ko je Jezus vstal od mrtvih, vendar nobeno od njih ne pravi karkoli o spremembi Božjega dne počitka s sobote, sedmega dne, na nedeljo, prvi dan v tednu.

Tako preostaneta samo še dve novozavezni besedili, ki omenjata prvi dan tedna. Ali omenjata nekaj, kar bi pomenilo spremembo dneva počitka s sedmega dne na prvi dan tedna? Oglejmo si ju.

še dve besedili o prvem dnevu tedna

Preglejmo še dve novozavezni besedili, ki omenjata prvi dan tedna in se običajno uporabljata kot dokaz za posvečevanje tega dne namesto sedmega dne.

7. APOSTOLSKA DELA 20,7.11: “Ko smo se prvi dan v tednu zbrali k lomljenju kruha, se je Pavel pogovarjal z njimi. Ker je nameraval naslednji dan odpotovati, se je njegov govor zavlekel do polnoči.” “Nato se je povzpел nazaj, lomil kruh, ga zaužil ter še dolgo govoril, vse dokler se ni zdanilo. Potem je odšel.”

Obstaja nekaj točk, ki jih moramo upoštevati, preden zaključimo, da je to bilo nedeljsko bogoslužje, ki dokazuje spremembo dneva bogoslužja s sobote na nedeljo. Oglejmo si jih.

- To je *edini* znani primer, kjer apostol vodi versko srečanje na prvi dan tedna, in sobesedilo pravi, da je šlo za posebno poslovilno srečanje. Pavel in njegovi spremljevalci so bili teden dni v Troadi in imeli so to nočno srečanje, ker je Pavel “nameraval naslednji dan odpotovati” (vr. 7).
- Nova zaveza jasno opisuje Pavlovo bogoslužno navado, da je ob srečanju z Judi in pogani posvečeval sedmi dan, soboto (glej Apd 13,14.44; 17,2; 18,4).
- V Apd 20,7.11 ni omenjeno ničesar o spremembi dneva počitka s sobote na nedeljo, oziroma ničesar o tem, da naj bi kristjani po Jezusovem vstajenju

posvečevali nedeljo.

- Opravljanje verskega srečanja na določeni dan v tednu ne posvečuje tega dne niti ne ustanavlja bogoslužnega pravila, ker je Bog natančno določil sedmi dan, soboto, za dan počitka in bogoslužja. Mnoge cerkve imajo t. i. “sreditedenska” bogoslužja ob sredah, vendar tako delovanje ne spremeni srede v sveti dan za počitek in bogoslužje. Dejansko besedilo v Apd 2,42.46 pravi, da so se prvi kristjani zbirali “dan za dnem”, torej vsak dan, in da so bili stanovitni “v lomljenju kruha in v molitvah.”
- Ker Sveto pismo računa trajanje 24-urnega dne od sončnega zahoda do sončnega zahoda oziroma od večera do večera (glej 1 Mz 1,5,8,13; 3 Mz 23,32), se je to srečanje po današnjem poimenovanju dejansko odvijalo v soboto zvečer in šele po polnoči v nedeljo. Pavel je govoril do zore in se potem odpravil na 55 kilometrov dolgo pot do sosednjega mesta, kjer se je srečal s sopotniki, ki so odpotovali tja pred njim z ladjo (vr. 13).
- Tudi če rečemo, da je šlo za nedeljsko srečanje, je trditev, da to osamljeno besedilo predstavlja splošno ravnanje apostolov in poznejših kristjanov, dodajanje pomena, ki ga besedilo samo po sebi nima.

8. 1. KORINČANOM 16,1.2: “Glede nabirke za svete pa storite tudi vi,

kakor sem naročil Cerkvam v Galaciji. Vsak prvi dan v tednu naj vsak izmed vas pri sebi daje na stran in zbira, kolikor more, tako da se ne bo zbiralo šele tedaj, ko pridem.”

To je osmo in zadnje novozavežno besedilo, ki omenja prvi dan tedna. Gre za Pavlovo navodilo vernikom v Korintu za zbiranje darov za siromašne kristjane v Jeruzalemu.

Nekateri pravijo, da to besedilo kaže tedensko versko srečanje v nedeljo, na katerem se zbirajo darovi. Toda Pavlov nasvet je jasen, da ne gre za javno zbiranje, prav tako ne omenja nikakršnega cerkvenega bogoslužja. Pavel svetuje, naj vsak vernik “pri sebi daje na stran”, dokler ne pride in zbrane darove odnese v Jeruzalem. Gre za neke vrste knjigovodstvo, ki naj ga vsak vernik opravi na začetku tedna, v nedeljo, da ugotovi, koliko lahko daruje.

Kakor ostala besedila, ki smo si jih ogledali, tudi to ne govori niti o spremembi dneva bogoslužja niti o tem, da so prvi kristjani posvečevali nedeljo namesto sedmega dne, sobote.

Tako smo pregledali vsa besedila v Novi zavezi – vsakega posebej –, ki govorijo o prvem dnevu tedna, in videli, da ne kažejo na spremembo Božjega svetega dne bogoslužja. Če beremo Sveto pismo tako, kakor je pisano, je jasno, da je sedmi dan še vedno Božja sobota, dan, ki naj bi ga kristjani posvečevali tudi po Jezusovem križanju in vstajenju.

“Gospodov dan”

Obstaja pa še eno svetopisemsko besedilo, ki si ga je potrebno ogledati. Čeprav ne omenja prvega dne tedna, govori o “Gospodovem dnevu”, o častnem nazivu, ki se danes pogosto pridaja nedelji. Apostol Janez pravi: “Na Gospodov dan me je navdal Duh in za seboj sem zaslišal močen glas kakor glas trobente.” (Raz 1,10)

Janez je od Boga prejel videnja na dan, ki ga imenuje “Gospodov dan”. Ne pravi, kateri dan je bil to. Ne pravi, da se to nanaša na soboto ali nedeljo, na sedmi ali na prvi dan tedna. Toda Jezus nam jasno pravi, kateri dan je Gospodov: “Sin človekov je namreč gospodar sobote.” (Mt 12,8) Če se kateri dan upravičeno imenuje “Gospodov dan”, potem je to dan, za katerega Jezus trdi,

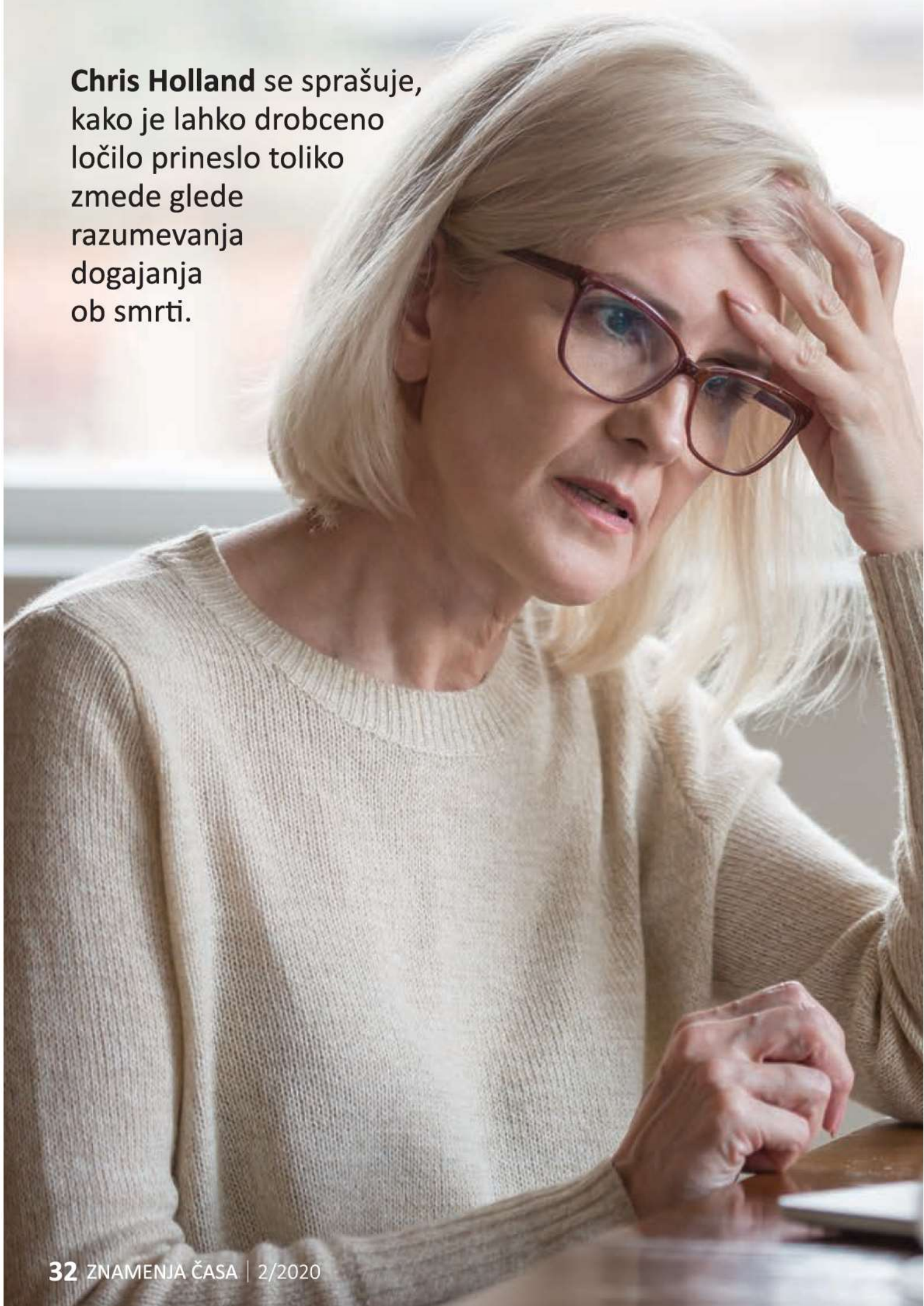
da je njegov gospodar ali Gospod.

Nekateri se sprašujejo: “Ali je dan resnično pomemben? Ali ni najpomembnejše, da častimo Boga, ne pa, na kateri dan to počnemo?” To bi lahko zvenelo smiselno, če Bog ne bi ločil, posvetil in blagoslovil določenega dne (glej 1 Mz 2,1-3; 2 Mz 20,8-11). Jezus je rekel: “Če me ljubite, se boste držali mojih zapovedi.” (Jn 14,15) To pa pomeni več kakor le golo vprašanje tega ali onega dne. To spremeni vprašanje o dnevu posvečevanja v vprašanje o zvestobi in ljubezni. ☉

* V Svetem pismu se teden konča s soboto, sedmim dnevom tedna, in začne s prvim dnevom, ki ga v slovenščini imenujemo nedelja. Takšno štetje tedenskih dni je še vedno veljavno v ZDA, Kanadi, Avstraliji, v Braziliji in v večini Južne Amerike pa tudi na Kitajskem, Japonskem, na Filipinih ter seveda v Izraelu. Evropa je leta 1988 sprejela štetje tedenskih dni, usklajeno s standardom ISO 8601, ki pravi, da je sedmi dan tedna nedelja in prvi dan tedna ponedeljek. (Op. prev.)

Chris Holland se sprašuje,
kako je lahko drobceno
ločilo prineslo toliko
zmede glede
razumevanja
dogajanja
ob smrti.

POMEMBNOST VEJICE

Len in Nicole Clamp sta hrepnela po izkušnji vzgajanja otroka in ta se jima je ponudila v obliki rejništva. Grayson se jima je pridružil, ko je bil star samo sedem tednov. Kmalu sta opazila, da nekaj ni v redu – bil je popolnoma gluha. Po približno letu dni sta Clampova dobila dovoljenje, da lahko Graysona posvojiata. Zaradi njegove prizadetosti sta se odločila, da bosta zanj najboljša starša. Med odraščanjem sta se na-

učila različnih načinov komuniciranja z njim.

Grayson je bil gluha zaradi odsotnosti živcev, ki povezujejo ušesa s slušnim centrom v možganih. Zato mu niso mogli pomagati niti s kohlearnimi vsadki. Toda zdravniki so predlagali rešitev: slušni vsadek v možganskem deblu. Če bo Grayson potrjen za operacijo, bo prvi otrok v Združenih državah, ki bo prejel takšen vsadek.

Zdravniki Medicinskega centra Univerze North Carolina so skrbno načrtovali operacijo in jo opravili aprila 2013. 21. maja so aktivirali vsajeno napravo in Grayson je prvič v življenju zaslišal očetov glas. V zelo popularnem spletnem videu si lahko ogledate izraz skrajnega presenečenja na fantkovem obrazu.

šokiran in jezen

Kadar spoznamo nove zamisli, smo običajno zelo presenečeni. Včasih so to dobrodošla presenečenja, včasih neželjena.

Mnogi ljudje mislijo, da gre ob smrti človekova zavestna duša neposredno v nebesa ali pekel. Zato boste nekateri bralci morda presenečeni, ko boste spoznali, kaj Sveto pismo pravi o smrti, namreč da potem, ko umre, človek preprosto „spi“ brez zavesti in čaka na Gospodovo vrnitev. Tudi sam sem bil šokiran, ko sem začel raziskovati Sveto pismo in prvič slišal o tem. Bil sem šokiran in jezen. Kako sem lahko bil toliko let v zmoti?

Nekaj dodatnega proučevanja me je pripeljalo do vira priljubljene zamisli, da gre duša ob smrti takoj v nebesa ali pekel. Ta zamisel je osnovana na filozofski zamisli, imenovani „dualizem“, ki pravi, da je človeško bitje sestavljeno iz dveh prvin: iz telesa, ki je umrljivo, in iz duše, ki lahko po smrti telesa neodvisno od njega nadaljuje svoj obstoj. Ta zasnova izvira iz verovanj starodavnega Egipta, ki so jih pozneje prevzeli

stari Grki. Toda kristjane naj bi zanimalo, kaj pravi Sveto pismo.

kako raziskovati Sveto pismo

Morda boste presenečeni ob spoznanju, da izmed več kot 1500 svetopisemskih besedil o duši, niti eno ne omenja nesmrtnosti duše. Niti eno! Vsa so usklajena s Salomonovimi besedami: „Živi namreč vedo, da bodo umrli, mrtvi pa ne vedo ničesar več.“ (Prd 9,5) Na žalost so nekateri ljudje voljni zavreči stotine jasnih svetopisemskih besedil o smrti, o drugem Jezusovem prihodu in o vstajenju mrtvih, da lahko namesto njim verjamejo zamisli starih Egipčanov in Grkov o nesmrtnosti duše.

Zelo pomembno načelo svetopisemskega proučevanja je, da začnemo z jasnimi besedili in potem nadaljujemo s težje razumljivimi. Svojega verovanja ne moremo temeljiti na eni ali dveh svetopisemskih vrstah. Namesto tega preiščemo vse svetopisemske dokaze o določeni temi, da pridemo do pravilnega razumevanja. Oglejmo si dober primer.

pomen besede „danes“

Zaključna poglavja evangelijev po Mateju in Luku pripovedujejo o zadnjih trenutkih Jezusovega življenja na tem svetu. Na levo in desno od njega sta bila križana dva razbojnika, ki sta ga sramotila in žalila (Mt 27,44). Toda medtem ko sta ta dva kriminalca visela poleg Jezusa,

se je pričelo nekaj dogajati. Eden od njih je opazil, da ob njem umira popolnoma nedolžen Mož, ki ne vrača hudega za hudo in se ne pritožuje. Celo ga je slišal prositi Boga, naj odpusti njim, ki so ga mučili. Evangelist Luka podaja izreden opis nadaljnega dogajanja.

Ta razbojnik je doživel spremembo srca, ki jo imenujemo „spreobrnitev“. Gledal je Jezusa in ga prepoznal kot Mesija, ki ga je Božje ljudstvo čakalo tisoče let, zato ga je zaprosil: „Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!“ (Lk 23,42)

Jezus se je takoj odzval: „Resnično ti pravim, danes boš z menoj v raj.“ (Lk 23,43 CHR) To pa je besedilo, ki se napačno razlaga.

Kaj v resnici pravi to besedilo? „Danes, ko nosim na glavi trnovo krono in so žebli zabiti skozi moje dlani, danes, ko umiram na križu in ni videti, da bi lahko kogarkoli rešil – prav danes boš z menoj v raj.“ Je to tisto, kar je Jezus obljubil razbojniku? Jezusova obljuba umirajočemu razbojniku se pogosto navaja kot dokaz, da se bo razbojnik pridružil Jezusu tistega istega dne in namiguje, da bo razbojnikovo telo umrlo, toda njegova duša se bo preselila v nebesa, kjer se bo ponovno srečal z Jezusom.

Pa vendar. Ali je možno, da obstaja drugi pomen tega besedila?

Vse je odvisno od tega, kam postavite vejico*. Če jo postavite *pred* besedo „danes“, je videti, da besedilo pravi, da bo razbojnik

Svetopisemske vrste, ki opisujejo smrt kot spanec

1 Kr 2,10

1 Kr 11,43

1 Kr 14,20

1 Kr 16,6

1 Kr 22,50

2 Kr 14,16

2 Kr 15,7

2 Kr 16,20

2 Kr 20,21

2 Kr 21,18

Job 14,11.12

Ps 13,4

Ps 17,15

Ps 76,6

Ps 90,3-6

Jer 51,39.57

Dan 12,2.13

Mt 9,24

Mr 5,39

Lk 8,52.53

Jn 11,11-14

Apd 7,60

1 Kor 15,6.20.51

1 Tes 4,13-18

Raz 14,13

Preverite jih zase!

FREPIK

z Jezusom v raju tistega istega dne. Toda postavitve vejice za besedo „danes“ daje popolnoma drugačen pomen: „Resnično ti pravim danes, boš z menoj v raj.“ Z drugimi besedami: „Danes, ko visim na križu, danes, ko so žebli zabiti skozi moje dlani in stopala, danes, ko oba umirava, danes ti pravim, da boš z menoj v raj.“

V prvem primeru je Jezus obljubil razbojniku, da bosta oba v raj tistega istega dne. Toda v drugem primeru je Jezus „danes“ – prav tistega dne obljubil razbojniku, da bosta nekoč v prihodnosti oba skupaj v raj.

Pomembno je opaziti, da v originalnem grškem besedilu, ki je bilo zapisano v 1. stoletju po Kr., ni bilo vejic. Vejice in ostala ločila so bila prvič dodana angleškemu prevodu Svetega pisma leta 1551 po Kr., 1400 let po pisanju Nove zaveze.

preglejte vse dokaze

Kako naj torej vemo, kam naj v Svetem pismu postavimo vejice in ostala ločila? Pomembno pravilo je, da jih je potrebno postaviti tako, da bo izražena misel posamezne vrste usklajena s tem, kar preostalo Sveto pismo pravi o isti temi.

Svetega pisma ne moremo zlomiti.

še več napačno razlaganih svetopisemskih besedil o smrti

- **Bogataš in Lazar (Lk 16,19-31)** – Jezusova prilika opisuje pokojne, ki gredo naravnost v nebesa in pekel, medtem ko živi živijo na zemlji. Pomembno se je spomniti, da gre za priliko (parabolo) in ne za nespodobne šale, ki pripovedujejo o svetem Petru pri nebeških vratih. Če bi Jezusova prilika predstavljala dobesedni opis, bi morali prav tako verjeti, da bodo ljudje v nebesih neprestano priče trpljenja v peklu in zmožni pogovora s tamkajšnjimi trpini. To pa ne zveni ravno nebeško!

Ker v originalnem besedilu ni bilo vejic, temveč so bile dodane stoletja pozneje, in ker Sveto pismo zelo jasno pravi, da je smrt nezavestno spanje do Jezusovega ponovnega prihoda, moramo vejico postaviti tako, da bo besedilo usklajeno z ostalim Svetim pismom. Ne moremo zavreči jasne nauka Svetega pisma o smrti kot nezavestnem spanju in namesto njega sprejeti egipčansko in grško zamisel o nesmrtnosti duše, utemeljeno na eni vejici, ki je bila dodana 1400 let po pisanju Nove zaveze!

Sveto pismo na mnogim mestih jasno pravi, da bomo po smrti spali do vstajenja mrtvih ob Jezusovem

drugem prihodu. V smrti ni zavedanja in prepoznavanja časa. Bo kakor sedaj, ko se zvečer uležemo v posteljo in zaspimo ter se nam zdi, da nas budilkin alarm zbudi v naslednjem trenutku, čeprav je minilo osem ur. Zaspali bomo smrtni spanec in naslednji trenutek bodo vsi, ki so zaspali v Jezusu, prebujeni ob poslednji trobenti (1 Tes 4,13-18).

Zato se ni treba bati smrti ali tega, kar se zgodi, ko umremo. Če svoje srce in svoje življenje izročimo Jezusu, imamo v njem vso varnost in smo osvobojeni strahu. ☉

* Slovenski standardni prevod (SSP) namesto vejice uporablja dvopičje.

- **Tat ponoči (Mt 24,40-44)** – Besede o njegovi vrnitvi se včasih napačno razlagajo, kakor da govorijo o nenadnem izginotju zveličanih, medtem ko so krivični puščeni na svetu. Toda primerjava z 2 Pt 3,10 pojasnjuje, da bo Jezusov drugi prihod javni dogodek, ki bo pretresel ves svet, ne pa skrivno odvažanje rešenih (kakor to prikazuje hollywoodski film *Left behind*).
- **Veliko boljše (Fil 1,23)** – Besede apostola Pavla se lahko razlagajo, kakor da je Pavel pričakoval, da bo videl Jezusa takoj po svoji smrti. Če jo beremo samo zase, je pomen te vrste nejasen, zato jo je treba brati v sobesedilu kristalno jasnih opisov spanja mrtvih in vstajenja, ki jih sam Pavel zagotavlja v 1 Kor 15 in 1 Tes 4.
- **Nesmrtna duša** – Sveto pismo dejansko govori o človeški nesmrtnosti, vendar je le-ta izključno Božji dar spremembe v prihodnosti, ne pa naše naravno stanje. Berite Prg 12,28; 1 Kor 15,53.54 in 2 Tim 1,10.

Deset zapovedi odseva veljajo za vsa

V. Ali družinski člani lahko gredo v nebesa po zaslugah očeta, ki bo zveličan? V mislih imam Noeta, ki je bil rešen s svojo družino.

N. W. R.

O. Hebrejcem 11,7 pravi, da je Noe po veri " naredil ladjo, da bi rešil svojo družino." To besedilo ne pomeni, da so Noe in njegova družina bili rešeni za nebesa temveč, da so bili rešeni

pred potopom in če bodo vsi rešeni v nebesih, bo to zaradi izražanja vere v Boga vsakega posameznega od njih in ne zaradi sorodstva z Noetom.

V. Kolikor vemo, angeli nimajo staršev in se ne poročajo, tako da je videti, da je deset zapovedi predvidenih samo za ljudi in ne za angele, ali pač?

J. D.

O. Deset zapovedi je oblikovano posebej za ljudi, saj dajejo navodila za odnose med starši in otroci ter odnose med možem in ženo, kar se ne nanaša na angele. Toda deset zapovedi odseva večna načela, ki veljajo za vsa ustvarjena bitja – ljudi, angele in vsa

ostala inteligentna bitja v vesolju. Deset zapovedi je Božja prireditelj teh načel našemu zemeljskemu obstoju. Deset zapovedi bi bilo verjetno prirejenih posebnim pogojem družbe, v kateri živijo angeli.

V. Kakšna je povezava med stvarjenjem in evolucijo?

J. L. M.

O. Stvarjenje in evolucija sta dva načina, na katera

ljudje razlagamo izvor življenja na našem planetu. Stvarjenje je osnovano na poročilu prvih dveh poglavij Prve Mojzesove knjige, ki navajata, da je Bog v šestih dobesednih dneh ustvaril svet in vsa živa bitja na njem vključno z ljudmi. Poročilo o stvarjenju je potrjeno na več mestih v vsem Svetem pismu, posebno pa v četrti Božji zapovedi (2 Mz 20,8-11). Evolucija je naturalistična razlaga izvora življenja na zemlji, ki pravi, da življenje izvira iz narave same in se je razvijalo s pomočjo vrste dogodkov. Nekateri kristjani trdijo, da je evolucija metoda, ki jo je Bog uporabil za stvarjenje sveta in življenja na njem, vendar v Svetem pismu ni niti kančka dokaza o tem. Dejansko evolucija in

večna načela, ki ustvarjena bitja.

svetopisemsko stvarjenje nimata nič
skupnega in med njima ni povezave.

V. Iz Svetega pisma razmem, da je
potrebno posvečevati soboto,
vendar ne vem, kaj lahko ob sobotah
počnem in kaj ne.

H. C.

O. Sveto pismo ne daje podrobno
razčlenjenih navodil, kako posve-
čevati soboto, vendar pravi, da je sobo-
ta sveti čas (2 Mz 20,8-11), kar pomeni,
da moramo z njo ravnati na poseben
način. Četrta zapoved prav tako pravi,
da naj na ta dan ne opravljamo svojega
vsakdanjega dela (vr. 9.10). Namesto
tega Sveto pismo pravi, naj soboto ime-
nujemo užitek s tem, da odvrnemo svoj
um in svoje roke ter noge od pridobit-
niških in zabavnih dejavnosti in se vese-
limo v proučevanju in razmišljanju o
Božji neprestani skrbi za nas (Iz 58,13.14).
Nehemija je odločno nasprotoval neka-
terim Izraelcem, ki so ob sobotah po-
skušali v Jeruzalemu tržiti svoje pridelke
(Neh 13,15-22), kar nas uči, naj svoje
nakupe opravimo ostale dni. Jezus je
zdravil ljudi tudi ob sobotah, kar kaže,
da je skrb za bolne in ljudi v stiski pri-
merna in nujna sobotna dejavnost.
Jezus in apostol Pavel sta imela navado
rednega udeleževanja bogoslužij ob
sobotah (Lk 4,16; Apd 17,1.2), tako da
je prav tako pomembno, da tudi mi
delamo enako.

V. Zakaj je četrta zapoved
v 2 Mz 20 drugačna od
četrte zapovedi v 5 Mz 5?

A. R.

O. Peta Mojzesova knjiga se
imenuje tudi Deveronomi-
j, kar pomeni "drugi zakon" in
se nanaša na drugo oz. ponovlje-
no dajanje Božjih zapovedi. Te
dve različici se razlikujeta v zadnji
vrsti četrte zapovedi (2 Mz 20,11;
5 Mz 15), ki podaja razlog za
posvečevanje sobote. V 2 Mz je
sobota spomin na stvarjenje,
v 5 Mz pa spomin na rešitev Izra-
elcev iz egiptovske sužnosti. Bog
je ustanovil soboto ob stvarjenju
(1 Mz 2,3), zato zapoved v 2 Mz
upravičeno omenja stvarjenje
kot razlog za posvečevanje
sobote. Osvoboditev Izraelcev je
prisrodoba naše osvoboditve iz
suženjstva grehu po Jezusu
Kristusu. Tako je sobota spomin
na stvarjenje kakor tudi na naše
odrešenje.

presenetljiva rešitev

Če boste poskušali pomagati neznanecu, lahko doživite presenečenje, pravi **George B. Thompson**.

Ko se je pred mnogimi leti jadrnica razbila na čerih pred obalo Irske, so tamkajšnji prebivalci izpluli s svojim čolnom in rešili z ladje vse preživele, ki so jih našli. Ko so čez čas odrinili od razbitine, so opazili izčrpanega mornarja, ki so ga prej spregledali. Nekdo je vprašal: "Ali gremo po njega?" Odvrnilo so: "Ne, da vsi ne umremo."

Toda ko so pristali na obali, je neki mladenič rekel: "Če gre nekdo z mano, grem po tistega moškega."

Njegova mati je ugovarjala: "Nikar ne hodi, ker je tvoj brat William pred leti šel na morje in nikoli več nismo slišali zanj."

Mladenič je poljubil mater in rekel: "Vseeno grem po človeka." Skupaj s pogumnim tovarišem sta skočila v čoln in na vse pretege veslala, da bi kljub divjanju morja dosegla razbitino. Ljudje na obali so zrlji v daljavo in čakali. Čez čas so zagledali čoln, ki je veslal proti obali.

Ko se je dovolj približal, so ljudje na obali zaklicali: "Sta dobila tistega človeka?"

Mladenič je odvrnil: "Da, in povejte materi, da sem rešil svojega brata Williama."

